Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Handbok inom Österbottens välfärdsområde 2026 för

- familjevård och stödpersonverksamhet och
- ersättning för följeslagarens besök till periodiska munhälsokontroller för barn och unga

Godkänt i välfärdsområdes styrelse 15.12.2025, § 242
Manualen har ändrats genom tjänstemannens beslut angående stödfamiljens ersättning och kostnadsersättning/20.3.2026

Innehållsförteckning

1. Inledning 3
2 Familjevård 3
2.1. Familjevård för barnfamiljer och vuxna personer (t.ex personer med funktionhinder 3
2.2 Familjevård inom barnskyddet 4
3. Stödpersoner och stödfamiljer 6
4. Ersättning för följeslagarens besök till periodiska munhälsokontroller för barn och unga 8

1. Inledning

En gemensam handbok för arvoden och ersättningar behövs för att underlätta jämförelsen av ersättningsnivån inom olika verksamheter och för att underlätta uppdateringar av arvoden och ersättningar. Servicen som ingår i denna handbok är lagstadgad service. Nivån på arvoden och ersättningar som betalas ut kan välfärdsområden besluta om med beaktande av eventuell miniminivå som finns i lagstiftningen.

Handboken omfattar följande arvoden och ersättningar:

- Familjevård
- Stödpersoner och stödfamiljer
- Reseersättning till munhälsovårdens periodiska munhälsokontroller för barn och unga

För stödpersoner, stödfamiljer, familjevård och avlösarservice betalas från och med 1.1.2026 km-ersättning 0,57 euro/km) för godkända resor. Körsträckningsersättningen gäller för resor både inom Österbottens välfärdsområde och utanför välfärdsområdet. Km-ersättningen är icke beskattningsbar inkomst. Resor över 25 km/dag som inte ingår i kostnadsersättningen (t.ex. skolresor) kan godkännas på ett i förväg överenskommet sätt (t.ex. barnets möten med föräldrar, terapi eller resor till underhållsstöd).

2 Familjevård

2.1. Barnfamiljer

Syftet med familjevård är att säkerställa att den person som får vård får familjeliknande vård som är anpassad till personens behov. Målet med familjevård är att ge den person som får familjevård möjlighet till hemliknande vård och nära relationer, samt att främja deras grundläggande trygghet och sociala relationer. Familjevård baseras på familjevårdslagen (263/2015), och familjevård avser ordnande av vård eller annan deltids- eller dygnet runt-vård i familjevårdarens privata hem eller i personens hem (familjevårdslagen, 3 §).

Lagstadgad ledighet för en vårdare kan också ordnas enligt familjevårdslagen (263/2015), i vilket fall den person som vårdas vårdas i familjevårdarens hem. Syftet med familjevård är att möjliggöra hemliknande vård och främja vårdarens möjlighet till ledighet. Familjevård beviljas med stöd av socialvårdslagen (1301/2014), och vård ordnas med stöd av familjevårdslagen (263/2015).

Familjevårdare kan också ta hand om den person som vårdas i deras eget hem genom överenskommelse under vårdarens ledighet. En familjevårdare är en privatperson som ansvarar för vården av en person som behöver vården under vårdarens ledighet baserat på ett uppdragsavtal som ingåtts med Österbottens välfärdsområden.

En lagstadgad ledig dag kan tas ut som en hel dag eller delas upp i högst fyra vårdperioder på upp till 6 timmar. Vårdaren kan ta ut de ackumulerade lediga dagarna regelbundet månadsvis. Tillgången till tjänsten kan variera i olika delar av välfärdsregionen.

Det finns instruktioner om familjevård för äldre personer i instruktionerna om familjevårdsbidrag.

Kortvarig familjevård	**1.1.2026**
Familjevård ordnas i klientens hem	Under 8 h 15,35 €/h Över 8 h max 153,50 €/dygn Kilometerersättning utbetalas för max 50 km i en riktning

2.2 Familjevård inom barnskyddet

Familjevård är i relation till anstaltsvård den primära formen av vård av barn utom hemmet: anstaltsvård ordnas om vård av barn utom hemmet inte med hjälp av tillräckliga stödåtgärder kan ordnas som familjevård eller någon annanstans på ett sätt som motsvarar barnets bästa. (Barnskyddslagen 50 §) Målet är att ge det barn som är i familjevård möjlighet till vård under hemliknande förhållanden och till nära människorelationer samt att främja barnets grundtrygghet och sociala utveckling (Familjevårdslagen 1 §) Familjevård kan användas för att ordna vård och omsorg av barn som omhändertagits och i brådskande ordning placerats eller när ett barn placeras som en stödåtgärd inom öppenvården. Familjevård ordnas även som eftervård i enlighet med barnskyddslagen.

Familjevårdsenheten ordnar den tidigare nämnda familjevården i Österbottens välfärdsområde. Familjevårdsenhetens uppgift är att rekrytera, utbilda och förbereda samt stödja familjevårdarna. Även den familjevård som tillhandahålls inom ramen för barnskyddet och som skaffas som köptjänst styrs via familjevårdsenheten. Familjevårdaren verkar i uppdragsförhållande. Innan ett uppdragsavtal ingås ska den som har för avsikt att arbeta som familjevårdare genomgå den förberedande utbildning som arbetet kräver. Av särskilda skäl kan personen genomgå förberedande utbildning senast ett år efter placerandet. (Familjevårdslagen § 3)

Godkännandet av en person som familjevårdare består av tre moment. Först ska familjen gå en förberedande utbildning. I slutet av den kan familjens vuxna genom gemensam

bedömning konstateras vara lämpliga och ha färdigheterna att fungera som familjevårdare. I Österbottens välfärdsområde är det servicechef för barnskydd som godkänner familjevårdaren som behörig att verka som familjevårdare i uppdragsförhållande i området. Dessutom fastslår den arbetstagare som är ansvarig för barnets ärende och/eller en ledande tjänsteinnehavare (på basis av den ansvariga arbetstagarens beredning), eller förvaltningsdomstolen på basis av socialförvaltningens förslag, en familjevårdsfamilj åt barnet efter ett beslut om placering. Användningen av familjevården som placeringsform styrs av barnskyddslagen.

Kortvarig familjevård	**1.1.2026**
Jourersättning	1686,30 €/kk
Arvode	35,11 €/pvä
Kostanadsersättning	29,66 €/pvä *)

Familjevårdens arvoden och kostanadsersättningar	**1.1.2026**
Minimiarvode	1538,37 €/kk
Avlösningsarvode	54,75 €/pvä
Kostnadsersättning minimi	502,17 €/pvä
0-11 vuotta	621,15 €/kk
12-16 vuotta	707,81 €/kk
17-	793,52 €/kk
Startersättningen Minimiloppet	1861,77 €

• om familjevårdaren stannar hemma för att ta hand om ett 0-3 år gammalt placerat barn i hemmet, får hen en höjning av ersättningen med 50 % för denna period
• om ansvarig socialarbetare och familjevårdare anser att barnet har nytta av att familjevårdaren stannar hemma för att ta hand om ett fosterbarn över 3 år, kan vårdavgiften höjas med 50 % under en begränsad tid.
• när barnet har handikappersättning som beviljats av FPA debiteras detta socialområdet och familjevårdaren betalas under den tid FPA beslutar att höja vårdpremien utifrån förmågan att behandla, dubbla FPA:s ersättning (t.ex. grundinvaliditet). bidrag 102,85e7 per månad debiteras Österbotten välfärdsområde, familjevårdare betalas 205,70e/mån)

3. Stödpersoner och stödfamiljer

En person eller familjen kan beviljas stödperson eller stödfamilj ifall det är i behov av särskilt stöd. En stödfamilj kan beviljas som stödåtgärd för öppen vård inom barnskyddet enligt 36 § i barnskyddslagen (417/2007). Enligt 28 § i socialvårdslagen (1301/2014) kan kamratgruppsverksamhet och en stödperson eller stödfamilj ordnas för ett barn som behöver särskilt stöd eller deras familj i syfte att trygga barnets hälsa eller utveckling. Storleken på de arvoden och kostnadsersättningar som utbetalas till stödpersoner och stödfamiljer finns inte fastställt i någon lagstiftning utan det är upp till den som besluter om tjänsten, att även fastställa beloppen för arvodena.

Stödpersonverksamheten stöder barn och familjers eller välbefinnande och underlättar deras vardag. I stödfamiljsverksamhet deltar den stödbehövande i normalt vardagsliv hos stödfamiljen och kan även övernatta hos familjen enligt överenskommelse. (Socialvårdslagen 1301/2014, 28 §)

Stödpersonerna träffar barnet, familjen eller person i arbetsföråldern till exempel för att göra något tillsammans. Stödpersonen träffar klienten endera i hemmet eller i hemmets närmiljö, insatser är några timmar per gång varje eller varannan vecka. En stödfamilj är en familj som ett barn kan besöka och tillbringa tid hos, till exempel ett veckoslut i månaden. Syftet är att ge barnet eller den unga trygghet och omsorg. Stödfamiljerna är också ett viktigt stöd för föräldrarna. Tid hos en stödfamilj kan vara ett veckoslut åt gången eller deltidsvård flera gånger i månaden, max 8h/dag.

Stödpersonsverksamheten kan stöda exempelvis vid närståendevårdarens lagstadgade lediga dagar, då närståendevårdarens/föräldrarnas resurser är nedsatta och stödinsatser behövs i förebyggande syfte samt då familjesituationen är belastad. Stödfamiljens egen livssituation skall vara stabil och familjens växelverkan och relationer sinsemellan trygga. Det är viktigt, att man hittar en lämplig stödfamilj samt att samarbetet fungerar med vårdtagaren, stödfamiljen, föräldrar och den ansvarige socialarbetaren. När en stödfamilj sökes till klienten, beaktas allas åsikter och önskemål, klientens, stödfamiljens, föräldrarnas och den ansvarige socialarbetarens.

Stödpersonen eller -familjen får en kostnadsersättning och ett arvode. De får utbildning för uppgiften. Arvodet betalas klientspecifikt.

Arvode för stödperson 2026

- 11,67 euro / timme, om en person samtidigt vid samma aktivitet fungerar som stödperson för fler än en person, höjs arvodet med 50 % för varje ytterligare klient som deltar i aktiviteten.
- Enligt avtalet betalas kostnadsersättning utifrån faktiska kostnader, dock högst 60 euro per månad.

Arvode för stödfamiljer 2026

- Arvode betalas enligt avgiftsklass, kostnadsersättning 26,41 €/dag/ barn

Vård hemma hos stödfamiljen 2026	**Korttidsvård hos stödfamilj €/dag (över 4h/dag)**	**Kostnadsersättning/dag/ barn**
Avgiftsklass 1 Barn- och familjesocialarbete, barnskydd och services för personer med funktionshinder	52,75 €	26,41 €/dag
Avgiftsklass 2 Speciellt krävande barnskyddsklienter. Funktionshindrade; Ringa vårdkrävande per dygn. Den funktionshindrade har inga krävande grundsjukdomar, begränsningar eller psykiska beteende problem. Hen har behov av stöd och handledning, relativt självständig (ICF 1)	82,70 €	26,41 €/dag
Avgiftsklass 3 Funktionshindrade; Måttligt vårdkrävande per dygn Den funktionshindrade har behov av handledning och hjälp i en del av dagliga funktioner. Har behov av en del övervakning. Lindriga beteende- eller/och psykiska problem. Har vårdkrävande sjukdomar. (ICF 2-3)	96,70 €	26,41 €/dag
Avgiftsklass 4 Funktionshindrade; Mycket vårdkrävande per dygn. Den funktionshindrade har svåra och vårdkrävande sjukdomar, begränsningar eller psykiska problem Klienten har utåtagerande beteende och kräver fortgående övervakning. Hen behöver mycket hjälp i alla vardagliga funktioner. Vården kräver specialkunskaper och intensivt, dagligt rehabiliterande arbete. Är till funktionsförmågan gravt funktionshindrad. (ICF 4)	131,00 €	26,41 €/dag

4. Ersättning för följeslagarens besök till periodiska munhälsokontroller för barn och unga

Åt följeslagare till barn i grundskolan ersätts på, basen av ansökan, resekostnader för resan mellan barnets skola och munhälsovårdens mottagning, om resan stiger över 5 km och den inte går att kombinera med skolresan i enlighet med FPA:s ersättningsnivå. Ersättningen gäller endast periodiska screeningsbesöken, inte eventuella fortsatta besök eller tilläggsbesök för riskgrupper.